

Hlavný kontrolór Mesta Trebišov

Číslo: 30

Materiál určený na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Trebišove dňa: 25.5.2020

Názov materiálu: Správa o výsledku kontroly poskytovania a využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a pracovne na Medickej ulici v Trebišove

Obsah materiálu: správa

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Trebišove

berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly poskytovania a využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a pracovne na Medickej ulici v Trebišove.

Predkladá: Ing. Ľubomír Princík, hlavný kontrolór

Spracoval: Ing. Ľubomír Princík, hlavný kontrolór

V Trebišove, dňa 11.5.2020

predkladateľ

Hlavný kontrolór mesta Trebišov

Správa o výsledku kontroly poskytovania a využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a práčovne na Medickej ulici v Trebišove.

Na základe ustanovenia § 18f ods. 1 zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení Z. z. bola vykonaná kontrola poskytovania a využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a práčovne na Medickej ulici v Trebišove.

Začiatok kontroly:

27.1.2020

Kontrolovaný subjekt:

Mesto Trebišov

Kontrolu vykonal:

Ing. Ľubomír Princík

Predmet kontroly:

Kontrola poskytovania a využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a práčovne so zameraním na využívanie sociálnych služieb marginalizovanou rómskou komunitou.

Cieľ kontroly:

Zistiť stav využívania sociálnych služieb v oblasti osobnej hygieny a práčovne marginalizovanou rómskou komunitou za posledné 4 roky a upozorniť na prípadné nedostatky v poskytovaní týchto služieb.

Kontrolované obdobie:

Roky 2016 - 2019

Vyžiadané doklady

- Výkazy využitia sociálnych služieb v Stredisku osobnej hygieny a pracovne na Medickej ulici v Trebišove za roky 2016, 2017, 2018, 2019

Zákonné ustanovenia a interné predpisy

- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Trebišov č. 134/2014 o sociálnych službách – účinné od 1.7.2014
- Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2016 - 2018

Zistený stav:

Základné informácie o strediskách osobnej hygieny a pracovní na Slovensku

Strediská osobnej hygieny a pracovní (ďalej len SOHaP) sa na Slovensku začali zriaďovať od roku 2004, keď v súlade s Komplexným rozvojovým programom rómskych osád Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (MPSVaR SR) boli výnosom MPSVaR SR č. 37/2004-II/1 poskytnuté dotácie vybraným mestám a obciam na zriadenie SOHaP. Podporené mestá a obce sa nachádzali hlavne na území Banskobystrického, Prešovského a Košického kraja, kde bol počet a koncentrácia segregovaných osídlení najvyšší. V roku 2004 boli 8 obciam a 2 mestám poskytnuté finančné prostriedky na zriadenie SOHaP v celkovom finančnom objeme 12 mil. Sk. V rokoch 2005 a 2006 boli podporené ďalšie mestá a obce v objeme po 8 mil. Sk každý rok. V roku 2006 bolo podporené aj zriadenie SOHaP v Trebišove.

Cieľom programu „Zriadenie stredísk osobnej hygieny a pracovní“ bolo vytvorenie podmienok pre zabezpečenie základných životných potrieb, odstránením bariér znevýhodnení vzniknutých v dôsledku sociálnej a materiálnej deprivácie (neexistujúci zdroj pitnej vody, separovaná alebo segregovaná rómska osada, chýbajúca infraštruktúra) a predovšetkým zlepšovanie hygienickej situácie v komunitách, ktoré majorita označuje ako rómske.

V Košickom kraji sú podľa Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb zriadené 4 strediská SOHaP a to:

1. Mesto Trebišov (SOHaP - Medická 2374/2, 075 01 Trebišov)
2. Mesto Rožňava (SOHaP - Rožňavská Baňa 175, 048 01 Rožňava)
3. Mesto Moldava nad Bodvou (SOHaP - Budulovská 64, 045 01 Moldava nad Bodvou)
4. Mesto Rožňava (SOHaP - Krátka 3488/30, 048 01 Rožňava)

Podľa §12, ods. 1, písm. e) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je poskytovanie sociálnej služby v pracovní a poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny začlenené do druhu podporných sociálnych služieb.

Stredisko osobnej hygieny a pracovne Trebišov

SOHaP Trebišov je zriadené na Ul. Medickej 2374/2 a je situované v bezprostrednom susedstve rómskej osady. SOHaP Trebišov je v správe Mesta Trebišov, oddelenia sociálnych vecí.

Stredisko bolo spustené do prevádzky dňa 19.9.2006. Zmluvou o poskytnutí účelových prostriedkov uzatvorenej medzi poskytovateľom MPSVaR SR a prijímateľom Mestom Trebišov získalo Mesto Trebišov na zriadenie SOHaP dotáciu vo čiastke 880.000 Sk (29.210,65 €). Na zriadenie tohto strediska boli použité aj vlastné zdroje Mesta Trebišov vo výške 676.417 Sk (22.452,93 €). Spolu boli náklady na zriadenie SOHaP Trebišov 1.556.417 Sk (51.663,58 €).

Stredisko je umiestnené v budove bývalých skladov CO, súp. č. 2374, parc. č. C-KN 1319/43, k. ú. Trebišov o výmere 344 m², LV 8873 – vlastník Košický samosprávny kraj. V budove je situovaná aj jedáleň ZŠ na Ul. Ivana Krasku. Nájomná zmluva na prenájom nehnuteľnosti č. 9/2004 bola uzatvorená 15.12.2004 s dohodnutou dobou nájmu na 20 rokov, teda do 15.12.2024. Výška nájomného bola určená dohodou vo výške 5.000 Sk/ročne (170 €/ročne).

SOHaP Trebišov, Ul. Medická 2374/2 je zapísané v Centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb od 30.9.2009, čím je dodržané znenie §62 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách - *Poskytovateľ sociálnej služby môže poskytovať sociálne služby len na základe zápisu do registra, ktorý vedie vyšší územný celok.*

Forma poskytovania sociálnej služby SOHaP Trebišov je ambulantná.

V stredisku osobnej hygieny mesto utvára podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny fyzickej osobe s trvalým pobytom na území mesta, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo dovŕšila dôchodkový vek. V pracovni sú pre uvedenú skupinu občanov vytvorené podmienky na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva. Služby sú poskytované za úhradu.

SOHaP Trebišov je začlenené pod oddelenie sociálnych vecí Mestského úradu v Trebišove a zodpovedným zástupcom poskytovateľa tejto sociálnej služby je vedúca oddelenia Mgr. Henrieta Demjanová. Prevádzku, výber poplatkov a zabezpečovanie hygieny v SOHaP zabezpečuje jedna pracovníčka strediska.

Prevádzková doba SOHaP Trebišov je nasledovná:

- Pondelok – Piatok: 8:00 hod. – 15:00 hod.
- Sobota – Nedeľa: Zatvorené

Výška úhrady za využitie sociálnych služieb v SOHaP Trebišov je určená vo VZN Mesta Trebišov č. 134/2014 o sociálnych službách (čl. 5.4.), v prevádzkovom poriadku SOHaP a informácie o prevádzke SOHaP vrátane cenníka sú uvedené aj na internetovej stránke mesta v časti – [vybavenie úradných záležitostí » sociálny pomoc » stredisko osobnej hygieny a pracovne](#).

Výška úhrad za sociálne služby v SOHaP Trebišov je určená nasledovne:

• Sprchovanie (1 osoba max. 15 minút)	0,50 €
• Pranie (využitie automatickej práčky 1 - krát)	1,66 €
• Sušenie (využitie el. sušičky)	0,83 €
• Žehlenie (1 osoba max. 30 minút)	1,00 €

Ceny za poskytnutie sociálnych služieb sú rovnaké pre deti aj dospelých.

Počet užívateľov sociálnych služieb SOHaP Trebišov

Program MPSVaR SR „Zriaďovanie stredísk osobnej hygieny a pracovní“ je dlhodobo monitorovaný a jednotlivé strediská sú povinné denne zaznamenávať a sledovať v knihe prevádzky strediska základné ukazovatele a údaje zvlášť za užívateľov pochádzajúcich zo segregovaného osídlenia (osady) a zvlášť za obyvateľov, ktorí bývajú integrované v obci/meste.

V knihe prevádzky strediska sa zaznamenávajú nasledovné ukazovatele:

- Počet detí do 16 rokov, ktoré využili v danom dni sprchovanie
- Počet žien od 16 rokov, ktoré využili v danom dni sprchovanie
- Počet mužov od 16 rokov, ktorí využili v danom dni sprchovanie
- Počet užívateľov prania v danom dni

Počet užívateľov SOHaP počas jednotlivých mesiacov za roky 2016 – 2017

Rok	2016					2017				
Mesiac	Sprchovanie				Pranie	Sprchovanie				Pranie
	Ženy	Muži	Deti	Spolu		Ženy	Muži	Deti	Spolu	
Január	9	6	-	15	50	-	-	-	-	-
Február	5	12	1	18	55	-	-	-	-	-
Marec	7	11	9	27	48	2	2	-	4	14
Apríl	18	17	19	54	48	2	6	-	8	13
Máj	35	34	32	101	42	12	11	14	37	34
Jún	29	24	23	76	38	13	25	10	48	28
Júl	18	21	25	64	37	32	16	17	65	19
August	27	25	30	82	40	24	25	16	65	28
September	14	16	13	43	45	16	18	9	43	42
Október	7	16	8	31	49	10	13	4	27	37
November	4	10	4	18	55	5	13	2	20	46
December	2	10	1	13	32	-	-	-	-	-
SPOLU	175	202	165	542	539	116	129	72	317	261

Počet užívateľov SOHaP počas jednotlivých mesiacov za roky 2018 – 2019

Rok	2018					2019				
Mesiac	Sprchovanie				Pranie	Sprchovanie				Pranie
	Ženy	Muži	Deti	Spolu		Ženy	Muži	Deti	Spolu	
Január	10	14	5	29	41	9	9	-	18	55
Február	4	13	2	19	55	10	19	-	29	57
Marec	6	16	3	25	54	14	23	7	44	50
Apríl	16	19	12	47	46	17	20	11	48	46
Máj	26	34	21	81	31	20	17	16	53	42
Jún	21	18	14	53	21	18	24	24	66	41
Júl	27	28	21	76	41	34	25	29	88	46
August	19	28	22	69	31	40	41	39	120	40
September	21	19	14	54	40	25	18	15	58	60
Október	8	9	4	21	25	19	20	11	50	80
November	8	17	-	25	45	11	23	5	39	86
December	9	11	-	20	40	3	7	3	13	26
SPOLU	175	226	118	519	470	220	246	160	626	629

Sociálne služby v SOHaP Trebišov využívajú len užívatelia žijúci v segregovanom osídlení z blízkej rómskej osady. Za sledované 4 roky tieto sociálne služby nevyužil ani jeden užívateľ žijúci integrované v meste.

V zimných mesiacoch rokov 2016 – 2019 bolo využitie služieb nižšie ako počas ostatných mesiacov roka. Príčinou bola absencia kúrenia v časti spŕch. Tento nedostatok bol odstránený v decembri 2019, keď v stredisku osobnej hygieny bolo kompletne zrekonštruované vykurovanie.

Úplný výpadok služieb začiatkom roka 2017 bol spôsobený poruchou vodovodného systému – zamrznutie vody v systéme.

Využitie služieb tak sprchovania, ako aj prania je za posledné 4 roky vzhľadom na početnosť rómskej komunity veľmi nízka. V rómskej osade žije vyše 5000 obyvateľov, z ktorých viac ako dve tretiny býva v domácnostiach bez tečúcej vody. Ročne využije služby sprchovania a prania len 500 – 600 ľudí, čo znamená že len cca 10% obyvateľov osady a to iba raz ročne využije služby sprchovania alebo prania. Percento sa znižuje aj tým, že časť Rómov využíva tieto služby počas roka opakovanie a väčšina obyvateľov osady nevyužíva služby vôbec. Hygienická úroveň Rómov v trebišovskej osade je teda alarmujúca.

Záujem o služby sušenia a žehlenia je v cieľovej skupine rómskej komunity nulová a tieto služby v SOHaP Trebišov využíva len mestská sociálna ubytovňa.

Náklady a príjmy SOHaP Trebišov

SOHaP Trebišov v rámci monitorovania programu „Zriaďovanie stredísk osobnej hygieny a práčovní“ vypracováva dvakrát ročne za mesiace január – jún a za mesiace júl – december Výkaz prevádzky strediska, kde v záznamovom hárku za každý kalendárny polrok uvádza okrem počtu užívateľov jednotlivých sociálnych služieb za každý mesiac aj rozpis polročných nákladov na prevádzku strediska a rozpis zaplatených poplatkov od užívateľov sociálnych služieb za každý polrok.

Tabuľka nákladov SOHaP Trebišov za jednotlivé polroky 2016 – 2017 (v €)

Náklady	1. polrok 2016	2. polrok 2016	1. polrok 2017	2. polrok 2017
Elektr. energia	910,32	721,47	629,94	759,06
Voda	215,94	174,71	78,52	92,27
Pracie potreby	35,35	45,45	41,36	41,36
Iné	3 691,79	3 683,38	3 541,10	4 004,83
SPOLU	4 853,40	4 625,01	4 290,92	4 879,52

Tabuľka nákladov SOHaP Trebišov za jednotlivé polroky 2018 – 2019 (v €)

Náklady	1. polrok 2018	2. polrok 2018	1. polrok 2019	2. polrok 2019
Elektr. energia	955,83	773,47	818,44	829,34
Voda	149,19	137,41	145,27	155,08
Pracie potreby	64,68	103,44	40,40	60,60
Iné	4 046,24	5 420,95	5 813,07	5 408,66
SPOLU	5 215,94	6 435,27	6 817,18	6 453,68

Tabuľka príjmov SOHaP Trebišov za jednotlivé polroky 2016 – 2017 (v €)

Príjmy	1. polrok 2016	2. polrok 2016	1. polrok 2017	2. polrok 2017
Za sprchovanie	145,50	125,50	48,50	110,00
Za pranie	466,46	428,28	147,74	285,52
SPOLU	611,96	553,78	196,24	395,52

Tabuľka príjmov SOHaP Trebišov za jednotlivé polroky 2018 – 2019 (v €)

Príjmy	1. polrok 2018	2. polrok 2018	1. polrok 2019	2. polrok 2019
Za sprchovanie	127,00	132,50	129,00	184,00
Za pranie	411,68	368,52	483,06	561,08
SPOLU	538,68	501,02	612,06	745,08

Ročné náklady na prevádzku SOHaP Trebišov za elektrickú energiu, vodu, práce potreby, čistiace a dezinfekčné potreby, údržbu a plat zamestnankyne strediska sú od 9.170 € do 13.271 €, čo zodpovedá množstvu a kvalite poskytovaných služieb. Náklady na prevádzku SOHaP sú dotované z rozpočtu Mesta Trebišov.

Ročné príjmy SOHaP Trebišov tvoria uhradené poplatky od užívateľov sociálnych služieb – za sprchovanie a pranie. Sumy presne korešpondujú s počtom užívateľov za jednotlivé obdobia. Úhrady sú užívateľom sociálnych služieb potvrdzované príjmovým pokladničným dokladom a následne sú odvádzané do pokladne Mestského úradu v Trebišove.

Vybavenie SOHaP Trebišov

Stredisko osobnej hygieny disponuje oddelenými časťami pre ženy a mužov. Tak ženská ako aj mužská časť je vybavená samostatnými šatňami a oddeleniami s tromi sprchovacími boxami. Spolu je teda v SOHaP Trebišov 6 sprchovacích boxov. Sprchové armatúry (batérie, hadice a hlavice) sú už na hranici svojej životnosti a je potrebná ich postupná výmena.

Práčovňa je vybavená dvoma automatickými práčkami, jednou sušičkou a jednou žehličkou. Od začiatku prevádzky strediska (rok 2006) boli automatické práčky vymenené len raz, pričom šatstvo prinesené na pranie je často značne znečistené. Poruchy sa riešia opravami špecializovaným servisom. V blízkom čase je potrebné plánovať výmenu jednej práčky.

V stredisku sa nachádzajú aj kompletne vybavené WC.

SOHaP disponuje aj množstvom obnoseného šatstva z charitatívnych zbierok, ktoré je poskytované mimoriadnym sociálnym prípadom.

Všetky priestory SOHaP Trebišov sú denne dôkladne čistené a dezinfikované a od začiatku činnosti strediska (od roku 2006) nebol v priestoroch strediska zaznamenaný výskyt žiadnych parazitov.

V roku 2020 je potrebné v interiéroch SOHaP Trebišov urobiť novú hygienickú maľbu.

Záver – zistené nedostatky:

1. Využívanie poskytovaných sociálnych služieb v SOHaP Trebišov vzhľadom na početnosť cieľovej skupiny – rómskej komunity žijúcej v segregovanom osídlení rómskej osady je veľmi nízke. Pri počte obyvateľov rómskej osady cca 5000 – 6000 (Atlas rómskych komunít udáva v meste Trebišov za rok 2019 počet Rómov až 6685) predstavuje ročný počet užívateľov služieb sprchovania a prania cca – 500 až 600 veľmi nízke percento využiteľnosti.
2. Služby SOHaP nevyužívajú užívatelia – sociálne prípady žijúci mimo segregovaného územia (ľudia bez domova a pod.), pričom na území mesta nie je po zrušení nocľahárne iná možnosť využitia služieb osobnej hygieny a práčovne.

Odporúčania:

- Zlepšiť informovanosť predovšetkým rómskej mládeže o dôležitosti dodržiavania osobnej hygieny najmä prostredníctvom ZŠ Ivana Krasku a zároveň zlepšiť propagáciu služieb SOHaP cez terénnych pracovníkov, koordinátorov aktívnej činnosti, rómsku poriadkovú službu alebo pri vydávaní sociálnych dávok a tým zvýšiť nízke využitie služieb SOHaP Trebišov.
- Zlepšiť informovanosť ľudí bez domova a iných sociálnych prípadov o možnosti využitia služieb SOHaP Trebišov.
- Naplánovať výmenu jednej automatickej práčky, sprchových armatúr a obnovu hygienickej maľby stien.

Lehoty pre kontrolovaný subjekt:

Návrh správy z kontroly predložený dňa 12.3.2020.

Lehota na podanie námietok k zisteným nedostatkom – do 20.3.2020.

Lehota na predloženie písomného zoznamu opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených pri kontrole a odstránení príčin ich vzniku – do 25.6.2020.

Lehota na splnenie prijatých opatrení na nápravu nedostatkov zistených pri kontrole – do 31.7.2020.

Lehota na predloženie dokumentácie preukazujúcej splnenie prijatých opatrení – do 31.8.2020.

Námietky k návrhu správy a k návrhu lehôt neboli podané.

Príloha – Fotodokumentácia

V Trebišove, dňa 24.3.2020

Ing. Ľubomír Princík
hlavný kontrolór mesta

Fotodokumentácia

SOHaP Trebišov na Medickej ulici (za zelenou bránou) je situované v blízkosti rómskej osady – v pozadí Jesenná ulica

Budova školskej jedálne ZŠ Ivana Krasku a SOHaP Trebišov

Vstup do SOHaP Trebišov

Označenie SOHaP Trebišov pri vstupe

Šatňa ženy

Šatňa muži

Sprchy ženy

Sprchy muži

Sprchy muži

Práčovňa

Práčovňa – oblečenie pripravené na pranie

Šatník s oblečením z charitatívnych zbierok

Šatník s oblečením z charitatívnych zbierok

Oblečenie z charitatívnych zbierok

